

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE VIOLÍN BILINGÜE (Cuadrimestres V e VI)
 CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA
 TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015, DO 29 DE OUTUBRO)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: VIOLÍN BILINGÜE (Cuadrimestres V e VI)										
ESPECIALIDADE	Interpretación		ITINERARIO	Corda fretada (violín)						
CARÁCTER	Obrigatoria		TIPO DE CLASE	Individual						
DEPARTAMENTO	Corda fretada		XEFE/A DE DPTO.	Diego Segade Blanco						
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Beatriz Rodríguez Caridad				
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VI I	VI II	Horas de clase semanais:	1,5 h.
ECTS/CUAD.					9	9			Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB		TITORÍA			
	Beatriz Rodríguez Caridad				brcaridad@gmail.com		Martes 13:30.14:30			

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxia principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese intentar tamén relacionar co resto das materias do currículo.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T5,T6, T13, T15, T17
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015, do 29 de outubro	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1.-Desenrolar autonomía progresivamente na resolución de problemas técnicos no estudo individual.	T1-T2-T3-T6-T15-X8-X21-X24

2.-Adquirir progresivamente a facultade de interpretación de obras de diferentes estilos sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	T1-T2-X1-X11-X21-EI1-EI2-EI5
3.-Ter a capacidade de actuar en público con seguridade e control da situación.	T13-X6-EI1-EI4-EI10
4.-Interpretar en público un programa acorde co nivel amosando capacidade comunicativa e calidade artística.	T13-X3-X6-X13-X21-EI1-EI2-EI4-EI5-EI10
5.-Participar en todas as actividades propostas polo departamento de corda ou a directiva do centro, como implicación pedagóxica e educativa.	T17-EI6
6.-Comprender e expresarse fluidamente en inglés como lingua vehicular da disciplina.	T5

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
TEMA 1- Disposición corporal	1.1-Posición do instrumento e do arco: Control muscular e técnicas de relaxación. 1.2-Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces. 1.3- Identificación, diagnóstico de problemas e procura de solucións.	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 2- Man esquerda	2.1-Desenvolvemento da velocidade dos dedos da man esquerda. 2.2-Perfeccionamento do traballo das posicións da man esquerda e os seus cambios. 2.3-Dobres cordas e acordes de tres e catro notas, traballo da polifonía no instrumento. 2.4-Traballo sobre o vibrato para empregalo como un recurso expresivo apropiado a cada contexto musical.	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 3- Man dereita	3.1-Perfeccionamento da sensibilidade auditiva como premisa indispensable para a obtención dunha boa calidade de son. 3.2-Coñecemento e perfeccionamento dos distintos golpes de arco como elementos de expresión musical. 3.3-Profundización no estudo das dinámicas, da precisión na realización das diferentes indicacións que a elas se refiren e do equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes. 3.4-Dobres cordas e acordes de tres e catro notas, traballo da polifonía no instrumento. 3.5-Perfeccionamento do control do movemento horizontal do brazo dereito (cantabile).	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 4- Parámetros estilísticos e de técnica instrumental	4.1- Interpretación de obras do repertorio do instrumento de dificultade acorde con este nivel académico. 4.2-Selección e dominio progresivo de exercicios e estudos útiles para o desenvolvemento da capacidade musical e técnica do alumno. 4.3-Desenrolo da comprensión das estruturas musicais nos seus distintos niveis de xerarquía: motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc. para chegar a través diso a unha interpretación consciente e non meramente intuitiva. 4.4-O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos. 4.5-Desenrolo da capacidade de autodixitación e arqueo. 4.6-Desenvolvemento do hábito da autocrítica.	1/5 parte de todas as sesións
TEMA 5- Traballo individual e da memoria.	5.1-Adestramento permanente e progresivo da memoria. 5.2-Estratexias para estimular e desenrolar a concentración. 5.3-Mellora do estudo individual para a obtención de resultados eficaces e satisfactorios. 5.4-Traballo sobre a comprensión e memorización da obra a interpretar.	1/5 parte de todas as sesións
*Emprego do inglés no contexto propio dunha clase de instrumento.		
TOTAL SESIÓNS:		16

Os contidos para Violín V-VI serán os mesmos, variando unicamente o nivel de esixencia dependendo do cuadrimestre a cursar.

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
---------------------------------	-------------------	-----------------------	-------------

Clases individuais: 16 clases para traballar os contidos do cuadrimestre de 1.5 h cada unha coa preparación por parte do /a alumno/a de 9 h.	24	144	168
Clases maxistras: Impartidas por intérpretes ou pedagogos doutros centros.	0	5	5
Concursos: Participación nas probas de pre-selección do departamento e finais da comisión pedagóxica para actuar como solista coa orquestra sinfónica do centro.	0	10	10
Audición de departamento: Un 50% do alumnado participará (elixido polo profesor por méritos), como intérprete, na audición do departamento que se realizará nos últimos 10 días do cuadrimestre. Cada alumno/a interpretará un movemento dalgunha das obras do repertorio a traballar coa asistencia e valoración dos profesores/as do departamento de corda.	0	47	47
Audicións/exames de aula: Formará parte das audicións ou exames propostos para interpretar unha das obras a traballar no cuadrimestre.	0	40	40
TOTAL HORAS:			270H = 9 ECTS

Os contidos da programación adecuaranse ao número de sesións que puidera ter o alumno en cada cuadrimestre polas particularidades do calendario escolar, exceptuadas aquelas que teñan que ver coa non asistencia sen xustificación do alumno.

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1. AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia	Valorarase a asistencia e participación	T2, X1, EI6	10%
Estudo individual	Consecución dos obxectivos propostos	T1, T3, T6, T15, X8, X21, X24, EI2,	35%
Audición /Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T13, X3, X6, X11, X13, EI1, EI4, EI5, EI10	45%
Audicións de departamento	Asistencia como público ás actividades do departamento	T2, T17, EI6	10%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Recital/Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*PERDA AVALIACIÓN CONTINUA)			
*(Alumnos que superen as tres faltas por cuadrimestre, establecidas no centro, aprobadas en consello escolar)			
Recital/Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			

Recital/Exame	Avaliarase a interpretación do repertorio acordado atendendo a parámetros técnicos e musicais.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E110	100%
<p>Observacións:</p> <p>Para alumnos con avaliación continua haberá unha avaliación ordinaria e outra extraordinaria na que se aplicarán as mesmas porcentaxes. No caso de alumnos sen avaliación continua (avaliación alternativa) a avaliación será igual independentemente da convocatoria elixida.</p> <p>Os alumnos que opten a Matrícula de Honra interpretarán unha obra obrigada (ver anexo) ante un tribunal formado por profesores deste Departamento.</p>			

7. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

REFERENCIAS BÁSICAS:

Exercicios e libros de técnica:
 FLESCH, C. Scale System. Carl Fischer
 GALAMIAN, I. Contemporary violin technique. Galaxy Edition
 GRIGORIAN, A. Scales and Arpeggios for violin. Moscow Muzyka
 SCHRADIEK, H. School of violin technics .G. Schirmer, Inc.
 SEVCIK, O. Sevcik violin studies. Bosworth
 ...
 Coleccións de estudos/caprichos:
 CAMPAGNOLI, B. Seven divertissements for violin, op. 18. Carl Fischer
 DANCLA, C. Twenty Brilliant and Characteristic Etudes, op. 73. Edwin Kalmus
 DONT, J. 24 Etudes or Caprices, op. 35. International Music Company
 GAVINIES, P. 24 Etudes pour Violon (Les 24 Matinées). PWM Edition.
 KREUTZER, R. 42 Studies and Caprices. G. Schirmer, Inc.
 LOCATELLI, P. L'arte del violino, 25 capricci. Ricordi
 MAZAS, J.F. Etudes spéciales, op. 36. International Music Company
 PAGANINI, N. Caprices and etudes for solo violin. Dover Chamber Music Scores
 POLO, E. 30 Double chord studies violin method. Ricordi
 RODE, P. 24 Caprices for violin. International Music Company
 WIENIAWSKI, Etudes, Caprices, op 10. International Music Company
 WIEUXTEMPS, H. 32 Etudes op. 48. EMB
 ...

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS:

BOYDEN, D. D. The history of violin playing from its origins to 1761: and its relationship to the violin and violin music. Clarendon Paperbacks. OUP. New York, 2002
 CLAUDIO, J. El arte del violín. Ediciones musicales Mega. Torrejón de Ardoz, 1999
 CORRETTE, M. L'art de se perfectionner dans le violon.
 FISCHER, S. Basics. Edition Peters. London, 1997
 FISCHER, S. Practice. Edition Peters. London, 2004
 GALAMIAN, I. Interpretación y enseñanza del violín. Ediciones Pirámide. Madrid, 1998
 MENUHIN, Y. Seis lecciones con Yehudi Menuhin. Real Musical. Madrid, 1987
 MOZART, L. Escuela de violín. Editorial Arpeggio, 2013
 PASQUALI, G e PRÍNCIPE, R. El violín. Manual de cultura y didáctica violinística. Ricordi americana, 2007.
 PORTA, E. Il violín nella storia. I manuali EDT.
 STOWELL, R. The Cambridge Companion to the violin. Cambridge University Press. Cambridge, 1996

8. OBSERVACIÓN

Debido ao carácter progresivo da materia e tendo en conta as necesidades individualizadas dos alumnos e alumnas (físicas, técnicas e musicais) e a súa experiencia, o repertorio, exercicios e estudos a traballar cos contidos e competencias descritas, serán individualizados.

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA